

ΚΕΝΤΡΑ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗΣ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΤΣΙΜΙΣΚΗ & ΚΑΡΟΛΟΥ ΝΤΗΛ ΓΩΝΙΑ ΤΗΛ: 270727-222594

ΑΡΤΑΚΗΣ 12 - Κ. ΤΟΥΜΠΑ ΤΗΛ: 919113-949422

ΕΠΩΝΥΜΟ:.....

ΟΝΟΜΑ: .....

ΤΜΗΜΑ: .....

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: .....

Διαγώνισμα στη Νεοελληνική Γλώσσα Γ' Γυμνασίου (6/10/2013)

Α. Κείμενο

Η μειονεξία των Νεοελλήνων απέναντι στη Δύση και στον πολιτισμό της δεν είναι φαινόμενο τωρινό. Είναι μάλλον ένα συλλογικό υποσυνείδητο διαμορφωμένο σε ιστορική διαδρομή τριών τουλάχιστον αιώνων. Ταπεινωμένος ο Ελληνισμός από την τουρκική κατάκτηση, βυθισμένος στη φτώχεια και την απαιδευσία, άρχισε να ταυτίζει τα «φώτα» του πολιτισμού και την πρόοδο με την οικονομική ανάπτυξη, τον πολιτικό φιλελευθερισμό και την τεχνολογική εξέλιξη της Δύσης.

Σήμερα χρειαζόμαστε ξεχωριστή καλλιέργεια, ίσως και ειδικές σπουδές, για να αποτιμήσουμε το εκπληκτικό πολιτιστικό επίπεδο εκείνου του ταπεινωμένου ελληνισμού: Τη λαϊκή αρχιτεκτονική, την εικονογραφία, τους κοινοτικούς θεσμούς, το ήθος της αγοράς, την οργάνωση των συντεχνιών, το τραγούδι και τη μουσική των χρόνων της τουρκοκρατίας. Αλλά κάποτε αυτά όλα θεωρήθηκαν υπανάπτυξη και βαρβαρότητα σε σύγκριση με τις μηχανές, τα βιομηχανικά προϊόντα, τα τσιμεντένια κιβούρια της μοντέρνας στεγαστικής και τα «δικαιώματα του ατόμου» που παρήγαγε η Δύση.

Έπρεπε να απειλήσει την ίδια τη ζωή μας αυτός ο «πολιτισμός» των δυτικών με τα φαρμακερά του απόβλητα και με το απροκάλυπτο εξαנδραποδισμό της ανθρώπινης ύπαρξης. Μόνο κάτω από αυτή την απειλή αρχίσαμε να υποψιαζόμαστε για κάποια άλλη ποιότητα ζωής που υπήρξε στις ιστορικές μας ρίζες. Αρχίσαμε να συγκρίνουμε δειλά και απορημένα την τεχνική της δικής μας παράδοσης, που σέβεται και αναδειχνει το φυσικό υλικό, με τη βαρβαρότητα της καταναλωτικής βουλิมίας που βιάζει και νεκρώνει τη φύση αποτιμώντας την μόνο οικονομικά. Συγκρίνουμε την οργάνωση της κοινωνικής ζωής τη βασισμένη στις προσωπικές σχέσεις και το ήθος των προσωπικών σχέσεων με τον απρόσωπο ορθολογισμό των συστημάτων «γενικής ευτυχίας». Βλέπουμε τις βυζαντινές μας εικόνες και τη βυζαντινή μουσική

να γίνονται μέτρο αναφοράς για τη συνειδητοποίηση του αποδιοργανωτικού αδιεξόδου της δυτικής τέχνης. Και ξέρουμε ότι στον τόπο μας αυτές οι εικόνες και αυτή η μουσική ενδιέφεραν όχι τους λίγους ειδικούς, αλλά ήταν καθολική απαίτηση της λαϊκής ευαισθησίας ως το τελευταίο χωριό και μοναστήρι.

Άλλοι από μας, λιγότερο υποψιασμένοι, αρχίζουν συγκρίνοντας τις αληθινές ανέσεις, που προσφέρει η σοφή κατασκευή του λαϊκού κτίσματος, με την εφιαλτική ασχήμια και τον πνιγμό της εργολαβιστικής βιομηχανοποιημένης «στέγης». Αναζητούν τη νοστιμιά των καρπών της γης που σώζει η μικρή, δίχως λιπάσματα, καλλιέργεια. Ψάχνουν για χειροποίητα αντικείμενα με τη σφραγίδα της προσωπικής έμπνευσης και δεξιοτεχνίας, για να γλιτώσουν από την απρόσωπη ομοιομορφία και την κακογουστιά των προϊόντων της μηχανής.

(Χ. Γιανναράς, Η μειονεξία των Νεοελλήνων, απόσπασμα, Νέα Ελληνικά 2ου κύκλου ΤΕΕ)

B. Ερωτήσεις

1. Πού οφείλεται με βάση το κείμενο η μειονεξία των Νεοελλήνων απέναντι στη Δύση και στον πολιτισμό της;
2. Ποιες διαφορές εντοπίζει ο συγγραφέας ανάμεσα στον ελληνικό πολιτισμό και το δυτικό;
3. Να εντοπίσετε το είδος της σύνδεσης (παρατακτική, υποτακτική, ασύνδετο σχήμα) όλων των προτάσεων που περιέχονται στις υπογραμμισμένες περιόδους του παρακάτω κειμένου:

«Μεγάλωσα με τη γιαγιά μου στο Μάλι. Όταν ήμουν ακόμη κοριτσάκι, μια γυναίκα ήρθε και ζήτησε να με πάρει στο Παρίσι, για να προσέχω τα παιδιά της. Είπε στη γιαγιά μου πως θα μ' έβαζε στο σχολείο να μάθω γαλλικά. Μα στο Παρίσι δεν πήγα ποτέ στο σχολείο. Δούλευα. Ολημερίς σκούπιζα το σπίτι, μαγείρευα, πρόσεχα τα παιδιά, έπλενα και τάιζα το μωρό. Δούλευα από τις επτά το πρωί μέχρι τις έντεκα τη νύχτα. Η κυρά μου δεν έκανε τίποτα. Στα οκτώ μου χρόνια έγινα δούλα. Με έδεσαν, με κλείδωναν, με βασάνιζαν. Το μαρτύριο μου πήρε τέλος, όταν κάποιοι γείτονες το κατάλαβαν και κάλεσαν την αστυνομία.»

4. Να συνδέσετε καθεμιά από τις παρακάτω προτάσεις με δύο άλλες, τη μία φορά με σύνδεση παρατακτική και την άλλη με σύνδεση υποτακτική.
  - α. Πρωί πρωί συγκεντρώθηκαν τα παιδιά
  - β. Σήμερα δεν πήγε στο σχολείο

γ. Όλη μέρα μελετούσε

5. Να επιλέξετε το ρήμα που ταιριάζει καλύτερα με τα παρακάτω ουσιαστικά.

(αποκομίζω, αρπάζω, κατακτώ) οφέλη

(συλλαμβάνω, οικειοποιούμαι, παίρνω) διαρρήκτη

(υπερασπίζομαι, προστατεύω, εξυπηρετώ) πελάτη

(ακυρώνω, παραγράφω, εξαλείφω) αδίκημα

(ανακοινώνω, κοινοποιώ, δηλώνω) στους δημοσιογράφους

Γ. Παραγωγή λόγου

Σε ένα κείμενο 2-3 παραγράφων να αναφερθείτε στην προσφορά του ελληνικού πολιτισμού σε άλλους πολιτισμούς.